

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 10

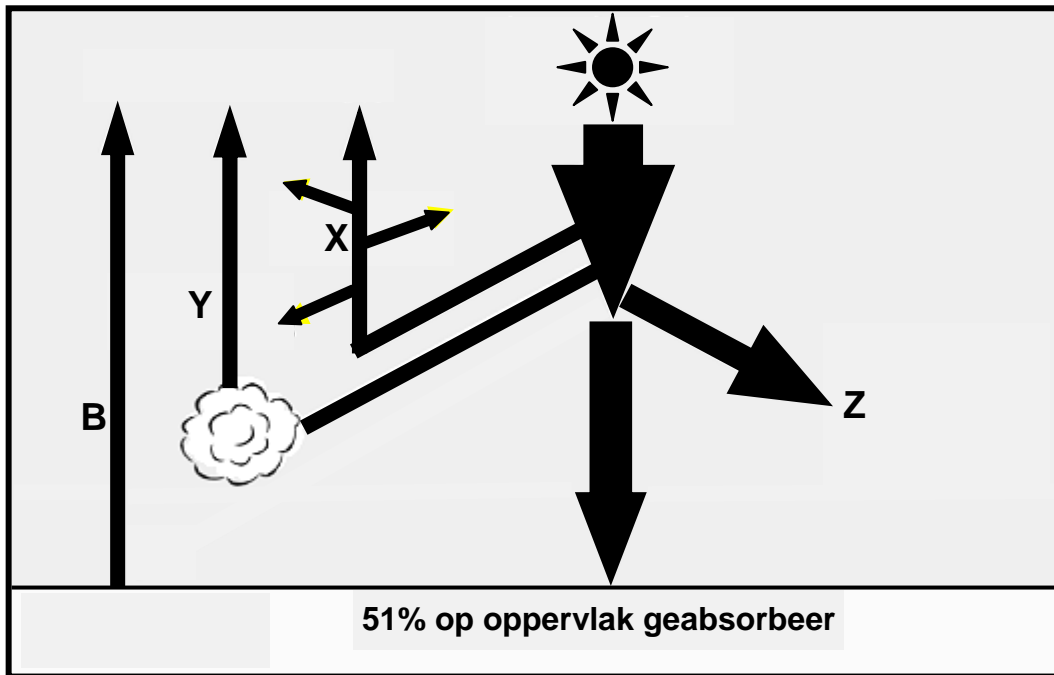
GEOGRAFIE V1

MODEL 2012

BYLAE

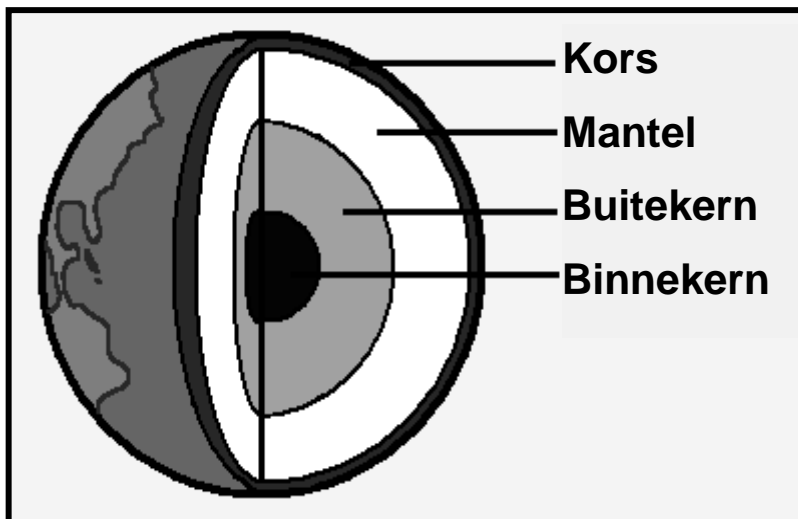
Hierdie bylae bestaan uit 12 bladsye.

BRON 1.1

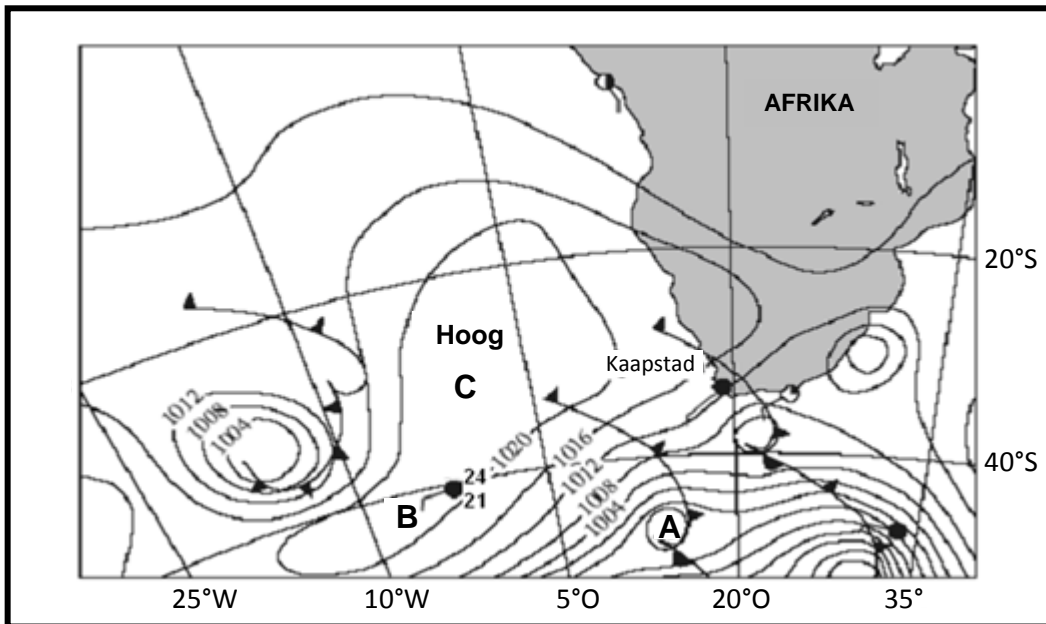
[Bron: Google Image]

BRON 1.2

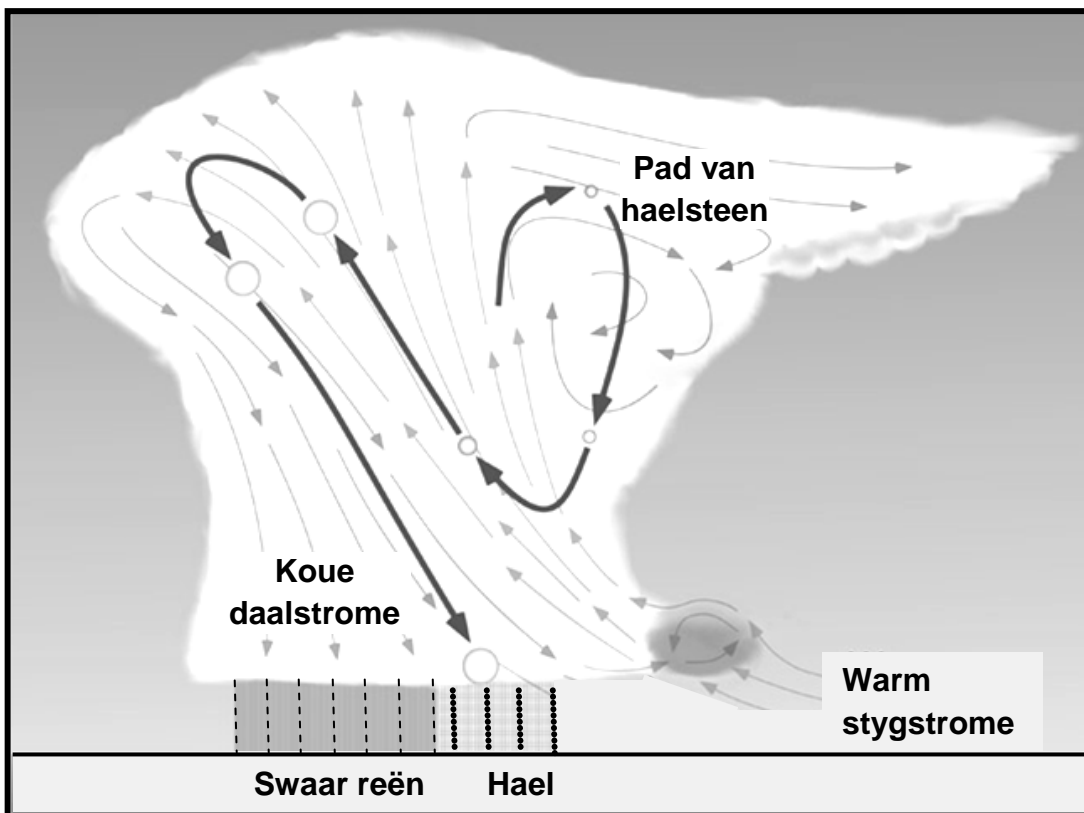
[Bron: Google Image]

BRON 1.3

[Bron: SA Weerdiens]

BRON 1.4

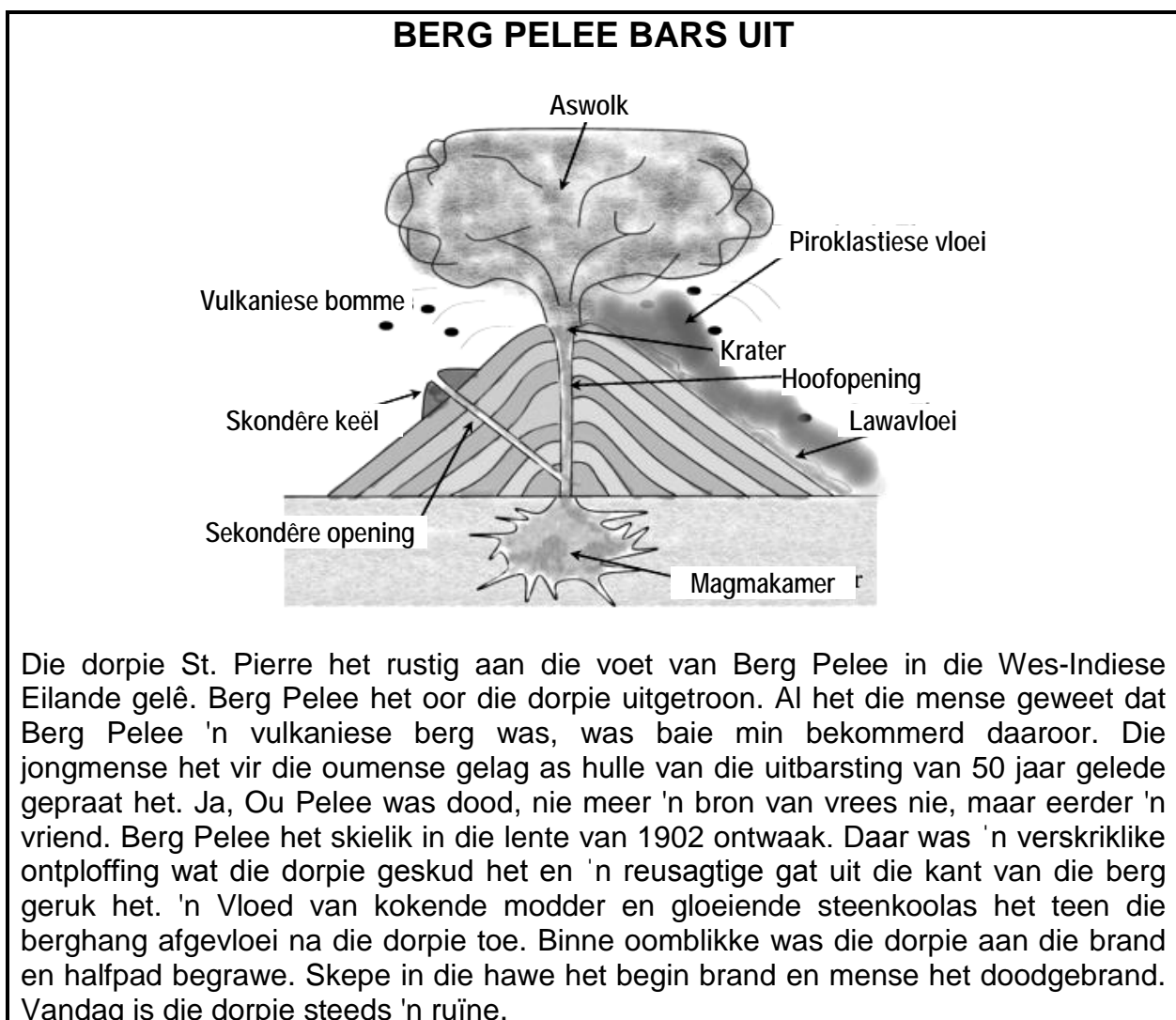
[Bron: Google Image]

BRON 1.5

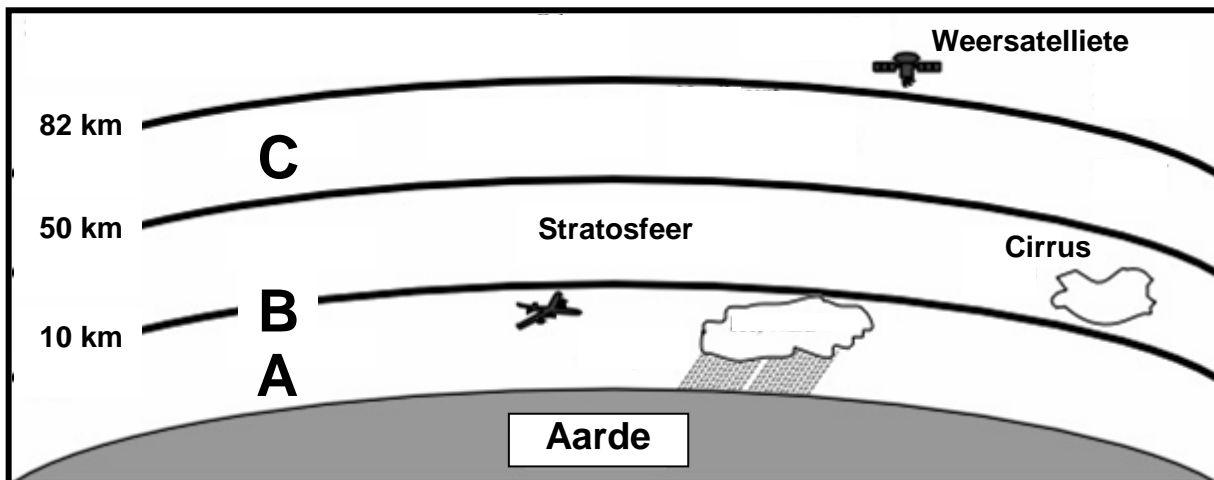
[Bron: Google Image]

BRON 1.6

[Bron: Google]

Blaai om asseblief

BRON 2.2

[Bron: Google Image]

BRON 2.3**VLEISBEESTE STEL MEER GAS VRY AS MOTORS – VERSLAG**deur *Ben Kage*

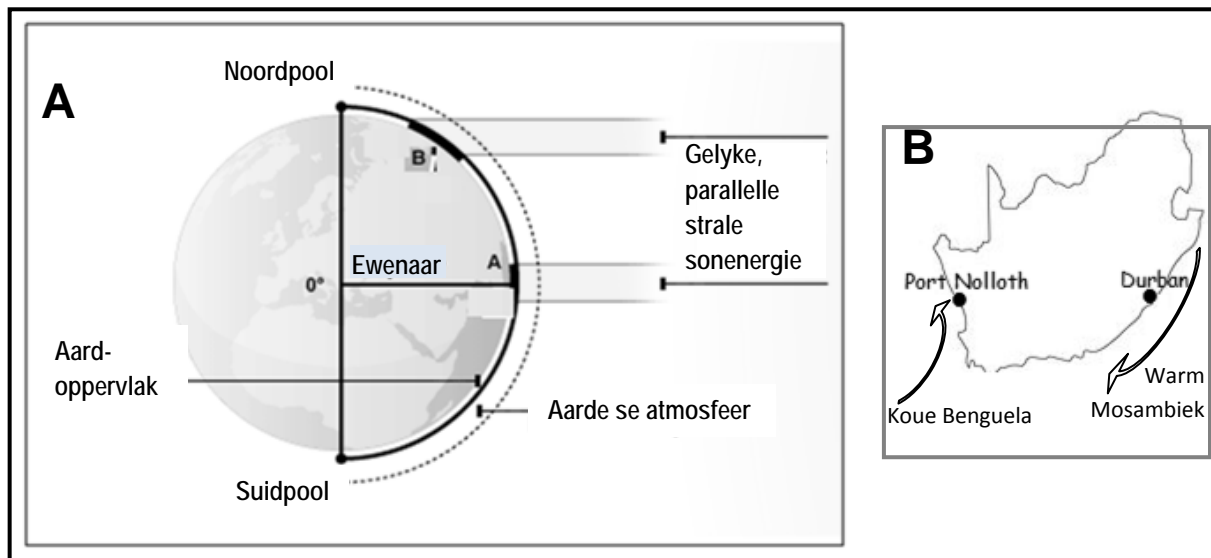
Stygende brandstofpryse en aardverwarmingskwessies het nuwe belangstelling in 'skoon' motors veroorsaak, maar 'n verslag deur die Verenigde Nasies beweer dat die werklike skuldige nie die motor is nie, maar beeste. Die wêreld se groeiende beeskuddes is die grootste bedreiging vir die planeet.

'Beesboedery vernietig nie net reënwoorde, gebruik groot hoeveelhede vars water en lei tot die onmenslike behandeling van diere nie, dit verhoog ook die vernietiging van die planeet se atmosfeer,' sê Adams.

Ontbossing vir beweiding, die gebruik van bemestingstowwe vir voer, en die vervoer van die produk, is vir 9 persent van alle koolstofdioksiedvrystellings verantwoordelik. Alhoewel koolstofdioksied die algemeenste kweekhuisgas is, verteenwoordig die gasse wat deur beeskuddes en beesmis vrygestel word, meer as een derde van alle metaangas, 'n kweekhuisgas wat die Aarde meer as 20 keer vinniger as koolstofdioksied verhit. Lewende hawe produseer ook ammoniak, 'n primêre oorsaak van suurreën. Beeste stel 18 persent van die kweekhuisgasse wat aardverwarming veroorsaak vry, meer as al die vrystellings van alle vorme van vervoer saam.

Dit is ook die grootste oorsaak van ontbossing, volgens die verslag, aangesien een vyfde van die wêreld se weivelde in woestyne omskep word as gevolg van oorbeweiding. Beeste benodig ook groot hoeveelhede water – ongeveer 9 900 liter water word benodig om 'n bietjie minder as een liter melk te maak.

[Bron: Google]

BRON 2.4

[Bron: Google Image]

BRON 2.5**AARDBEWING IN SA NET 'N KWESSIE VAN TYD**

Pouza van der Fort

'n Groot aardbewing in Suid-Afrika is 'n werklikheid, maar daar is geen manier om te voorspel wanneer dit gaan gebeur nie. Durban is uitgesonder as grootste bekommernis indien 'n aardbewing die kontinent tref.

'n Groot verskuiwingslyn begin ondergonds by Port Shepstone en loop noord deur KwaZulu-Natal.

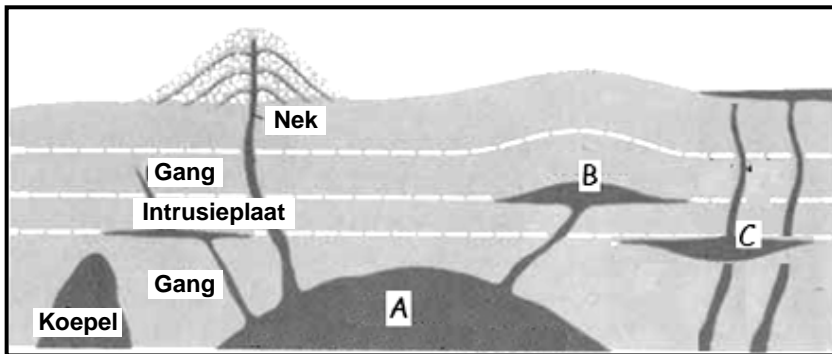
Dr Hartnady van Umvoto Africa, 'n maatskappy wat spesialiseer in navorsing en konsultasie in aardwetenskap, sê dat aardbewings voorkom wanneer tektoniese plate van die Aardkors beweeg, glip, skeur en teen mekaar skuur.

Die tydsverloop tussen groot aardbewings met 'n omvang van meer as sewe wissel van 500 en 1 000 jaar, het hy gesê. In sommige dele van die Oos-Afrika-skeurvalleistelsel het die laaste groot aardbewing ongeveer 1 000 jaar gelede gebeur. Die volgende keer kan binnekort wees.

'Dit is nie 'n kwessie van as nie, maar wanneer en dit kan selfs môe gebeur,' sê Hartnady.

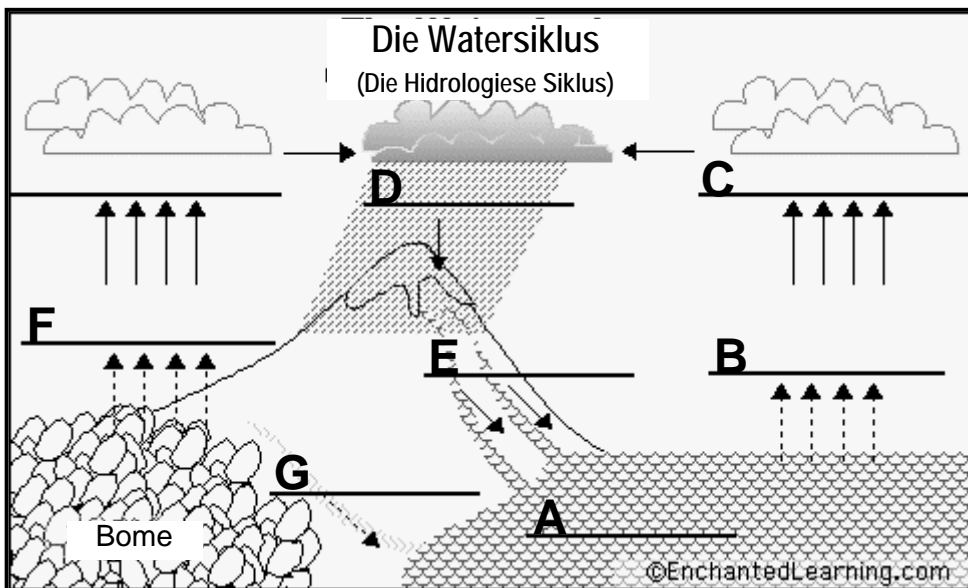
[Bron: Google]

BRON 2.6

[Bron: Google Image]

BRON 3.2

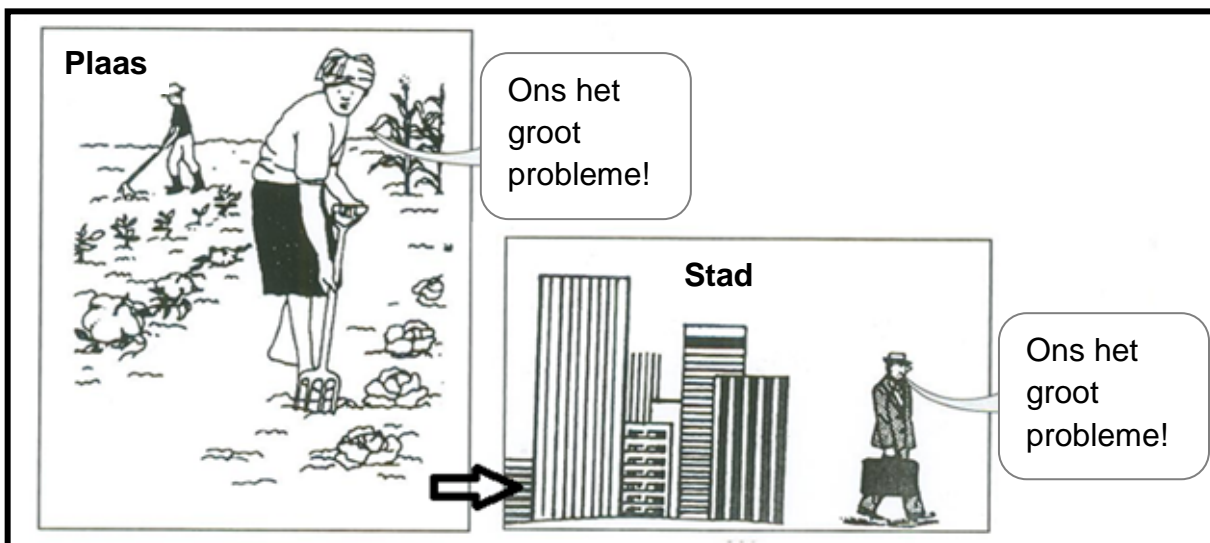
[Bron: Google Image]

BRON 3.3

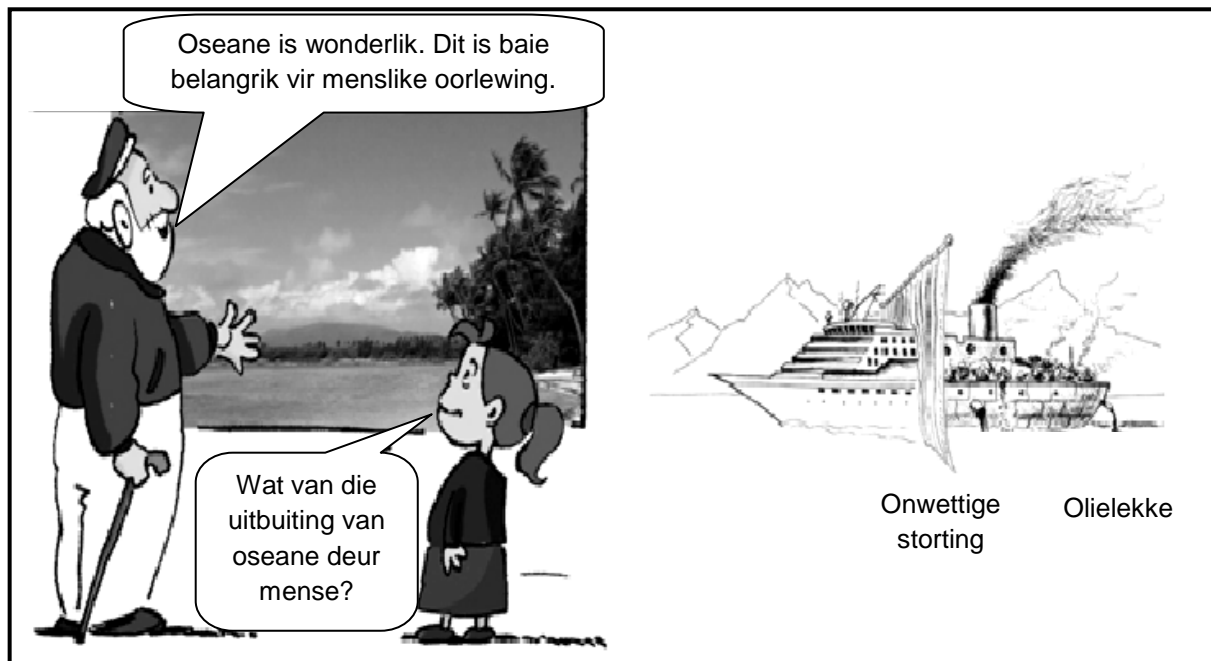

[Bron: Google Image]

BRON 3.4

[Bron: Google Image]

BRON 3.5

[Bron: Google Image]

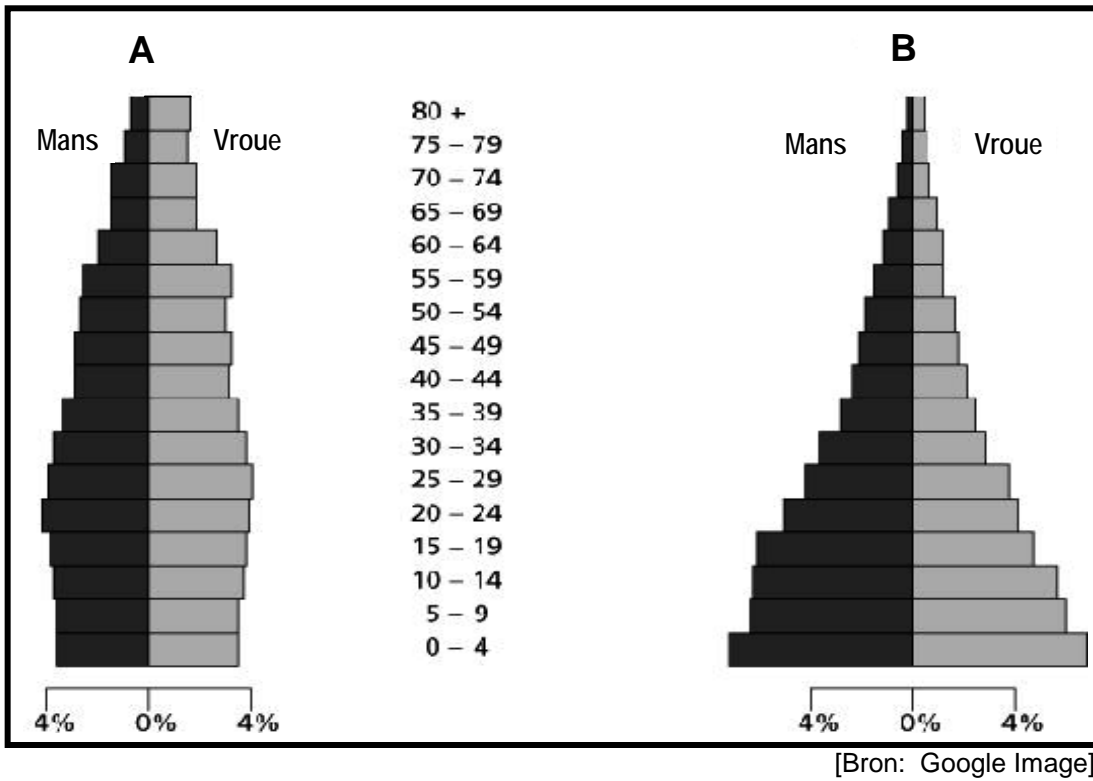
BRON 3.6**RIMPELEFFEK VAN DIE OORONTGINNING VAN VISVOORRAAD***Kamcilla Pillay*

Marinebioloë voorspel dat visvoorrade teen 2050 uitgeput sal wees, wat die delikate balans van die wêreld se oseane sal beïnvloed. Visverliese sal 'n domino-effek ('n effek op een vlak sal 'n uitwerking op die volgende vlak hê) veroorsaak waar ander spesies beïnvloed sal word, byvoorbeeld walvisse sal voedseltekorte ervaar.

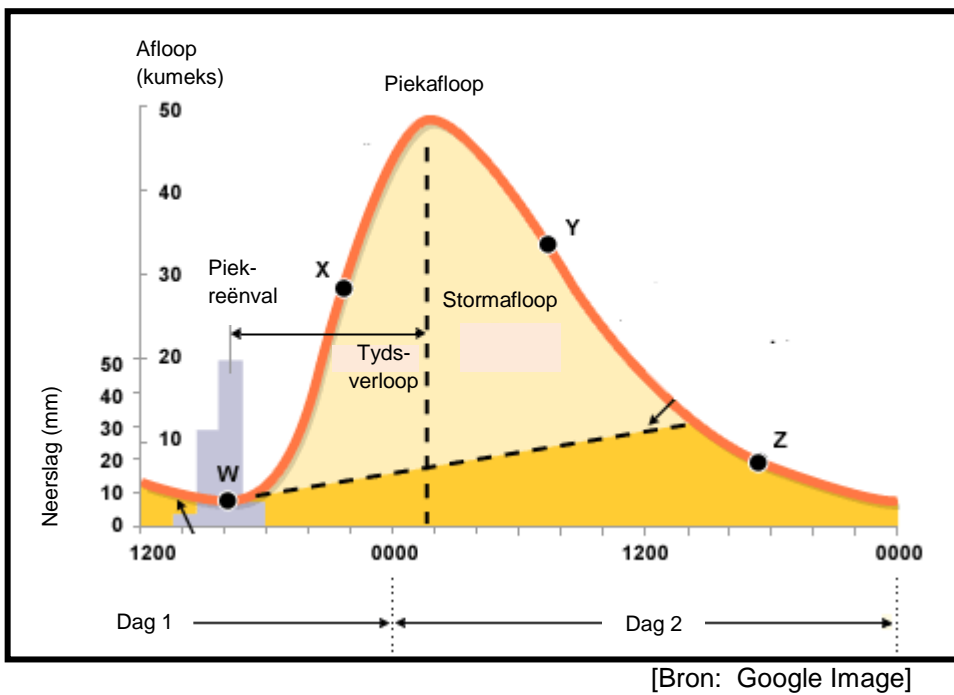
Dit word vererger deur die toenemende vernietiging van koraalriwwe. Koraal stoor koolstof, en dit sal 'n uitwerking op die klimaat hê. Daar is 'n groot behoefte om ander maniere van visvang te ondersoek.

[Bron: *Daily News*, Junie 2011]

BRON 4.1

BRON 4.2

BRON 4.3

MIV/VIGS IN SUID-AFRIKA

Uit die geskatte 40 miljoen mense regoor die wêreld wat teen die einde van 2001 met MIV/Vigs geleeft het, het die grootste hoeveelheid, 28 miljoen, in Afrika suid van die Sahara geleeft. Die virus het so vinnig in Suid-Afrika versprei dat die land meer MIV-positiewe mense as enige ander land het.

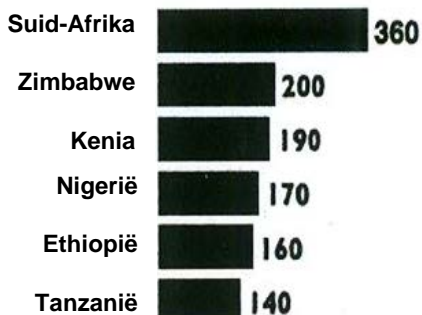
Sterftes weens MIV/Vigs

Vigs het in 2001 tot meer sterftes in Suid-Afrika as in enige ander land gelei.

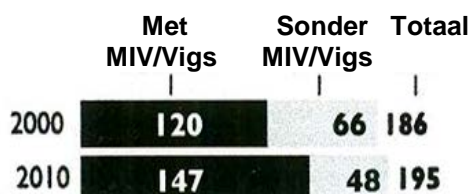
Kindersterftes

Kindersterftes in Suid-Afrika as gevolg van Vigs gaan waarskynlik toeneem.

Sterftes weens MIV/Vigs, in duisende:

Sterftes per 1 000 geboortes teen 5-jarige ouderdom:

[Bron: Google]

BRON 4.5

HONDERDE HAWELOOS GELAAT

Geskokte inwoners het die koste van hierdie week se oorstromings in die dorpie Hoedspruit in Limpopo begin bereken. Honderde gesinne is haweloos gelaat na ernstige oorstromings in die gebied. Bome is ontwortel en motors is soos speelgoed weggespoel. 'n Groot gedeelte van 'n pad het weggespoel nadat 'n damwal gebreek het. Elektriesiteit- en watervoorsiening is onderbreek en plase het verspoel. 600 mm reën het in 48 uur geval. Dit word toegeskryf aan 'n tropiese laagdrukstelsel in die gebied. Grootskaalse hulpverlening vind tans plaas.

[Bron: Sunday Times, Januarie 2012]

BRON 4.6**VRAAG NA WATER: 1996 EN 2030**

SEKTOR	% BYDRAE TOT BBP	1996 (106 m³ a⁻¹)	2030 (106 m³ a⁻¹)	PERSENTASIE TOENAME
Stedelik en huishoudelik	-	2 171	6 936	219,5%
Mynbou en nywerhede	37%	1 598	3 380	111,5%
Bespreoing en bosbou	6%	12 344	15 874	28,6%
Omgewing	-	3 932	4 225	7,5%
TOTAAL	-	20 045	30 415	51,7%

[Bron: Google]